

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat, în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 septembrie 2014, declarate de procuror, de avocatul Sergiu Cotruță în numele succesorului părții vătămate, Sîli Vasile, în privința inculpatului

*Caproș Andrei Ion, născut la
06 noiembrie 1984 în s. Cărpineni, r-nul Hîncești,
locuitor al s. Lăpușna, r-nul Hîncești, cetățean al R.
Moldova, fără antecedente penale.*

Termenul de examinare a cauzei
în instanța de fond: 28 octombrie 2013 – 05 mai 2014,
instanța de apel: 02 iunie – 03 septembrie 2014,
instanța de recurs: 03 decembrie 2014 – 17 februarie 2015.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 05 mai 2014, Caproș Andrei a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, și în baza art. 266 Cod penal la 1 an închisoare.

În temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen 4 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începînd cu 09 octombrie 2013.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul succesorului părții vătămate, Sîli Vasile, prejudiciul material 8678,76 lei și moral 50.000 lei. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că la 05 martie 2012, ora 18.30, Caproș A.,

conducând automobilul de model VAZ 2108, n/î HN AL 258, pe str. Alexandru Lăpușneanu din s. Lăpușna, r-nul Hîncești, fiind neatent, încălcând normele Regulamentului Circulației Rutiere, a tamponat pietonul Elena Sîli, cauzându-i vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, ce au dus la decesul victimei.

Inculpatul a încălcat art. 10 (1), 45 din Regulamentul Circulației Rutiere și anume: persoana care conduce un autovehicol trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum. Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, d) condițiile rutiere, e) situația rutieră. În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza s-au chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

Tot el, după săvârșirea accidentului rutier soldat cu decesul victimei, încălcând prevederile art. 12 alin. (1) lit. a), b), c), e), f), g) din Regulamentul Circulației Rutiere, a părăsit locul accidentului rutier.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că nu a accidentat-o pe Sîli Elena și nici nu o cunoaște. A făcut curățenie în automobil său cu aspiratorul lui O. Romanescu, iar cioburile de sticlă sînt de la farul de la automobil, pe care l-a schimbat. În acea zi automobilul s-a aflat la el acasă, deoarece nu avea benzină.

Totodată, instanța a statuat că probele administrate au confirmat integral vinovăția inculpatului și a încadrat acțiunile lui în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, și în baza art. 266 Cod penal, ca părăsirea locului accidentului rutier de către persoana care conducea mijlocul de transport și care a încălcat regulile de securitate a circulației, care a provocat urmările indicate la art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

La stabilirea pedepsei instanța a ținut seama de prevederile art. 61, 75 CP, de gradul prejudiciabil al faptelor săvârșite, că inculpatul a comis o infracțiune gravă și una ușoară, este caracterizat pozitiv și are probleme de sănătate, concluzionînd că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă doar prin stabilirea pedepsei sub formă de închisoare, în limitele sancțiunii normelor imputate.

Instanța a indicat că succesorul părții vătămate, Vasile Sîli, a înaintat acțiune civilă solicitînd încasarea de la inculpat a prejudiciului material suportat în legătură cu înmormîntarea mamei sale, în sumă de 11.000 lei, și a prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei, cît și a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 5000 lei.

Acțiunea urmează a fi admis, doar că nu în suma pretinsă.

În rezultatul infracțiunilor comise de inculpat, succesorul părții vătămate a pierdut o persoană apropiată - mama, prin ce i-au fost cauzate suferințe psihice și, în conformitate cu legislația în vigoare, aceste suferințe pot fi compensate printr-o sumă bănească.

3. Avocatul Ruslan Cibric a declarat apel, solicitînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a invocat că sentința de condamnare este bazată doar pe niște

presupuneri și bănuieli neîntemeiate.

Instanța de fond eronat s-a axat pe raportul de expertiză nr. 729/12 (III) din 16.03.2012, avînd în vedere că expertiza dată nu denotă nicidecum că cioburile de sticlă ridicate de la fața locului sunt similare celor ridicate din automobilul inculpatului.

Mai mult, nu poate fi admis acest raport de expertiză în calitate de probă, avînd în vedere că expertiza și însuși procedura de ridicare a automobilului a fost efectuat în lipsa inculpatului.

Ulterior, avocatul Ruslan Cibric a depus un apel modificat, solicitînd casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care în privința inculpatului să fie încetat procesul pe art. 266 CP, în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală, și inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. c), 90 CP la 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe un termen de probă de 2 ani.

Apelantul a indicat că inculpatul a recunoscut vina în instanța de apel, s-a căit sincer, nu are antecedente penale, dorește să recupereze părții vătămate prejudiciul cauzat, este caracterizat pozitiv la locul de trai, locuiește în concubinaj.

În contextul expus, urmează de a numi inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare, pe un termen de 3 ani, iar în temeiul art. 90 CP pedeapsa dată urmînd a fi suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Nu este rațională aplicarea față de inculpat a unei pedepse privative de libertate, or, reieșind din circumstanțele constatate pe parcursul cercetării judecătorești, cît și reieșind din raportul de cauzalitate dintre gravitatea infracțiunii și urmările prejudiciabile survenite, aplicarea pedepsei privative de libertate este mult prea aspră și neproporțională faptei comise de inculpat.

Astfel, pedeapsa cu aplicarea art. 90 CP față de inculpat este una corectă, legală și întemeiată, aceasta din urmă v-a duce la atingerea deplină a scopurilor legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului în vederea neadmiterii pe viitor a careva încălcări a ordinii de drept.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 septembrie 2014, apelul a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre prin care Caproș A. a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen 4 ani, și în baza art. 266 Cod penal la 1 an închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1), 90 alin. (6) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen 4 ani, cu suspendarea condiționată a executării *pedepsei stabilite* pe un termen de probă de 5 ani.

În rest sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că în cadrul ședinței de judecată inculpatul a recunoscut vina integral și a declarat că nu-și susține declarațiile date în cadrul urmăririi penale și în instanța de fond. El a pierdut controlul automobilului și a tamponat-o pe E. Sîli, iar după a părăsit locul accidentului. Nu a recuperat prejudiciul cauzat familiei părții vătămate deoarece se află în detenție.

Instanța de fond a stabilit o corectă situație de fapt, dînd acțiunilor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, dar i-a aplicat o pedeapsă prea

aspră sub aspectul executării acesteia.

Față de inculpatul pot fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal, infracțiunea fiind săvârșită de el din imprudență.

Inculpatul a recunoscut vina în cele comise, a manifestat intenția de a recupera prejudiciul material cauzat prin infracțiune când va fi la libertate, este caracterizat pozitiv și nu are antecedente penale.

Totodată, prin ordonanța din 11.04.2012, s-a dispus căutarea învinuitului Caproș A., în legătură cu faptul că ultimul s-a eschivat de la urmărirea penală, nefiind cunoscut locul aflării lui.

În acest caz, curgerea termenului de prescripție prevăzut la art. 60 Cod Penal, a fost suspendat.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a menționat că motivele invocate de către instanța de apel nu sunt suficiente pentru dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei închisorii.

Instanța de apel trebuia să țină cont de atitudinea inculpatului față de faptele comise, acesta recunoscând vina numai în instanța de apel, fără a manifesta o căință sinceră față de cele comise, urmărind numai scopul de a-și ușura situația și a obține suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii.

Faptul că inculpatul a recunoscut vina numai cu scopul de a obține suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, reiese din circumstanța că a recunoscut vina numai după ce au fost modificate cerințele apelului declarat.

Totodată, instanța de fond corect a ajuns la concluzia că inculpatul urmează să execute pedeapsă închisorii. Or, a ținut cont de împrejurările în care a fost săvârșită infracțiunea și, pe lângă faptul că inculpatul a părăsit locul accidentului rutier, fără a întreprinde careva măsuri de acordare a ajutor medical victimei, care ulterior a decedat, pentru a se eschiva de la atragerea la răspundere penală a părăsit și teritoriul țării, iar pe parcursul urmăririi penale a înaintat diferite versiuni pentru a duce organul de urmărire penală în eroare.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

5.1 Avocatul Sergiu Cotruță la fel a declarat recurs ordinar, în numele succesorului părții vătămate, Sîli Vasile, în care solicită casarea deciziei instanței apel și menținerea sentinței.

Recurentul a invocat că după accident, inculpatul nu a anunțat poliția și medicii, nu a acordat primul ajutor medical. Din contra, a părăsit locul accidentului și s-a eschivat de la organul de urmărire penală, refuzând să recunoască fapta incriminată.

În conformitate cu rechizitoriul, inculpatul anterior a fost judecat. Caracteristica bună despre care relatează apărătorul inculpatului nu se regăsește în materialele cauzei respective. Luînd în considerație faptul că inculpatul timp de aproximativ 2 ani s-a eschivat de la organul de urmărire penală, imediat după comiterea accidentului în loc să acorde primul ajutor medical care ar fi putut salva viața victimei, a încercat să părăsească țara pentru a nu fi pedepsit, fiind oprit la hotarele RM.

Pînă în prezent, chiar după ce a fost eliberat de sub arest, nu a manifestat intenția de a cere scuze pentru fapta comisă de la succesorul părții vătămate, ce arată în mod

direct că corectarea acestuia poate avea loc doar prin aplicarea pedepsei privative de libertate, la fel cum și a procedat instanța de fond.

Declarația inculpatului că are probleme de sănătate este subiectivă, deoarece apărarea nu a prezentat dovezi care ar confirma acest lucru.

Pînă în prezent nu a avut loc nici o inițiativă de împăcare sau restituire a prejudiciului material și moral, provocat în urma infracțiunii.

6. Judecînd recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea sunt pasibile admiterii din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept. Conform art. 61 alin. (2), 75 alin. (1), 90 alin. (1) Cod penal, art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă și în strictă conformitate cu dispozițiile prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvîrșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvîrșite din imprudență, instanța de judecată, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numai decît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvîrși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de apel, deoarece, potrivit părții descriptive a deciziei adoptate:

a) nu a motivat în genere oportunitatea aplicării față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu clauzele conținute în dispoziția acestei norme de drept, suspendînd neîntemeiat și necondiționat executarea atît a pedepsei principale cît și a celei complementare - soluție inexistentă în prescripțiile art. 90 Cod penal, și fără a dispune în dispozitivul deciziei prevederea obligatorie din norma vizată că executarea

pedepsei se suspendă condiționat, dacă, în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat;

b) nu a luat în considerare că inculpatul a părăsit locul accidentului rutier, fără a întreprinde careva măsuri de acordare a ajutor medical victimei, care ulterior a decedat, s-a eschivat de la organul de urmărire penală, nu a acordat succesorului părții vătămate despăgubiri, că prezența circumstanțelor atenuante oferă doar dreptul de a individualiza pedeapsa principală. Circumstanțele atenuante, odată constatate în cauză și puse la baza stabilirii pedepsei principale, nu mai pot fi invocate și ca motivare de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal (*pct. 4 din decizie*).

Împrejurările enunțate relevă că decizia contestată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția de modificare a pedepsei stabilite inculpatului de către prima instanță, că instanța de apel i-a aplicat ultimului o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale enunțate, aplicînd nejustificat și inechitabil față de inculpat prevederile art. 90 Cod penal în raport cu situația de fapt existentă la data condamnării lui, inadecvat și disproporțional în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite și a scopului pedepsei penale - restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea lui, cît și a altor persoane, adică a admis apelul declarat în mod greșit.

Totodată, din conținutul părții descriptive a sentinței se observă că instanța de fond a soluționat chestiunile privind individualizarea pedepsei aplicate inculpatului în strictă conformitate cu prescripțiile de drept formal și material. Pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată condamnatului în limitele prevăzute de lege, luîndu-se în considerare gravitatea infracțiunii săvârșite, personalitatea inculpatului, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, că inculpatul a comis o infracțiune gravă și una ușoară, este caracterizat pozitiv și are probleme de sănătate, concluzionînd întemeiat și echitabil că corectarea și reeducarea lui este posibilă doar prin stabilirea pedepsei sub formă de închisoare, în limitele sancțiunii normelor imputate (*pct. 1, 2 din decizie*).

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează parțial hotărîrea atacată și menține hotărîrea primei instanțe, cînd apelul a fost greșit admis.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept, prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, se impune soluția casării deciziei atacate, pe motiv că apelul a fost greșit admis, cu menținerea sentinței primei instanțe.

Este de menționat că, în asemenea caz, principiul neagrării situației condamnatului în recurs nu va fi afectat, deoarece instanța de recurs nu va rejudeca cauza cu pronunțarea unei noi hotărîri, în temeiul art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, ci doar va menține hotărîrea primei instanțe, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procuror, de avocatul Sergiu Cotruță în numele succesorului părții vătămate, Sîli Vasile, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 septembrie 2014, în privința inculpatului Caproș Andrei Ion, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

Menține sentința Judecătoriei Hîncești din 05 mai 2014, în privința inculpatului Caproș Andrei Ion.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 03 martie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun